

Årsredovisning 2007

Statens maritima museer

Dnr 160/08-21

Årsredovisning 2007

Statens maritima museer

INNEHÅLL

Förord 3

Vision 2015 5

Resultatredovisning 7

Organisation och personal 7

Styrelsen 5

Kostnaders och intäkters fördelning på verksamhetsgrenarna 8

Övergripande verksamhetsmål 8

Bevarande 10

Förmedling 11

Kunskapsuppbyggnad 18

Övrig återrapportering 19

Resultaträkning 21

Balansräkning 22

Anslagsredovisning 24

Tilläggsupplysningar och noter 25

Sammanställning av väsentliga upplysningar 31

FÖRORD

Vi som arbetar vid Statens maritima museer kan nöjda se tillbaka på ett intensivt 2007. Alla ambitioner har inte förverkligats men så var de också mycket högt satta! Vi är tacksamma för det engagemang som samarbetsparter och andra som verkar inom vårt ämnesområde visat.

Vasamuseet slog under året besöksrekord, passerade för första gången miljongränsen och är med största sannolikhet Sveriges största besöksmål för utländska besökare. Besökssiffrorna för Sjöhistoriska museet och Maritimuseum sjönk visserligen när entréavgifterna för vuxna återinfördes, men är ändå på högre nivåer än de var före försöket med fri entré. Sällan har väl museer och museibesök debatterats och kommenterats så flitigt i pressen som under det gångna året, vilket varit mycket intressant och glädjande.

Det utvecklingsarbete som påbörjades inom vår myndighet 2006 har varit fortsatt målmedvetet och genomgående präglats av ett tydligt omvärldsperspektiv. Det strategiska visionsarbetet har resulterat i en färdig verksamhetsvision: "År 2015 är SMM Europas ledande kraft för ett levande maritimt kulturarv." Visionen har tagits fram i samverkan med våra maritimhistoriska nätverk, andra myndigheter och samarbetsparter samt genom en omfattande intern delaktighet och medverkan.

Vid sidan av verksamhetsvisionen finns också vår arbetsplatsvision, ett resultat av föregående års värdegrundsarbete. Den är styrande för hur vi agerar mot varandra och vår omvärld: "År 2010 kan alla påverka och alla inom SMM känna delaktighet, gemenskap och stolthet."

Under 2007 har vi tillsammans med andra tagit ytterligare initiativ till samverkan. Specifikt kan nämnas IT-samverkan med Statens historiska museer och samverkan rörande marknadsföring med Stiftelsen Skansen. De olika samverkansprojekten ger perspektiv på vår egen verksamhet och bidrar till ökad kvalitet och en effektivisering av myndigheternas arbete.

Nu ser jag fram emot att under de närmaste åren få se vår vision förverkligas. I vårt ämnesområde, i medarbetarnas kompetens och ambitionsnivå och i det engagemang vi möter från omvärlden finns en starkt drivande kraft som jag vet kommer att ta oss en bra bit på väg.

Robert Olsson
överintendent

Vision 2015

Under 2007 har Statens maritima museer (SMM) utarbetat och fattat beslut om följande vision för verksamheten:

”År 2015 är SMM Europas ledande kraft för ett levande maritimt kulturarv.”

Världsledande inom maritim kulturarvsforskning och bevarandearbete!

Total tillgänglighet!

Utställningar, pedagogik och värdskap i världsklass!

”År 2015 är SMM en drivande kraft i utvecklingen av levande maritima kulturcentra. Dessa finns i storstad och världsarv såväl som i andra maritima miljöer och fungerar som mötesplatser för människor från hela världen. Nutid, dåtid och framtid möts i en dynamisk verksamhet under och ovan vatten. Det vattennära läget ger levande verksamheter där engagerande utställningar, hamnmiljöer och hantverksbyar är nära integrerade med exempelvis restauranger, caféer och butiker. De många sjösatta fartygen och andra mindre båtar besöks och används av en stor mängd människor, liksom de museisamlingar som är hjärtat i varje kulturcentrum.

År 2015 är SMM en ledande och samordnande kraft för utvecklingen av det maritima kulturarvet. SMM agerar i samspel med omvärlden genom nationella och internationella nätverk och har en viktig opinionsbildande roll. SMM är en given mötesplats för maritimhistorisk kunskap, forskning och utveckling.

År 2015 genomsyras verksamheten av perspektivet total tillgänglighet. Synsättet är en inarbetad helhetstanke och omfattar tillgänglighet till information, fysisk miljö och i bemötande. Arbetet leder till att maritima samlingar och kulturmiljöer bevaras och brukas.

År 2015 har alla SMM:s besöksmål ett värdskap i världsklass. SMM:s utställningskoncept är internationellt vägledande. SMM är känt som ett innovativt pedagogiskt centrum – en plats för allas lärande.

År 2015 bedriver och initierar SMM angelägen och efterfrågad maritim kulturarvsforskning i nära samarbete med universitet och högskolor. Med stöd i Vasaforskningen har en internationell och nationell forskningsmiljö utvecklats. SMM är känt för sitt strategiska bevarandearbete med samlingar och kulturmiljöer. Forskningen och bevarandearbetet utgör en naturlig och integrerad del i hela SMM:s verksamhet.”

SMM:s verksamhetsvision och arbetsplatsvision
bildar tillsammans en sammanhängande enhet:

SMM VÅGAR!

Resultatredovisning

ORGANISATION OCH PERSONAL

Statens maritima museer (SMM) leds av överintendenten, ÖI. I ledningsgruppen ingår förutom ÖI museicheferna, avdelningscheferna och stabsansvarig. Sammansättningen är 7 män och 3 kvinnor.

Organisationen består av fem funktionsinriktade avdelningar (förmedlingsavdelningen, informationsavdelningen, kulturmiljöavdelningen, samlingsavdelningen och administrativa avdelningen) samt tre renodlade besöksmål, våra museer – Marinmuseum i Karlskrona, Sjöhistoriska museet och Vasamuseet i Stockholm. Museerna leds av var sin museichef.

Staben ansvarar för samordning och koordinering av de myndighetsövergripande frågorna och leds av en stabsansvarig.

SMM har under 2007 haft 157 tillsvidareanställda varav 71 kvinnor och 86 män. Under 2006 hade vi 152 anställda med samma procentandel kvinnor respektive män som under 2007. Total sjukfrånvaro har under året varit 4,00 procent för kvinnor och 4,84 procent för män. Under året har 11 kvinnor och 5 män varit föräldralediga i någon omfattning.

På SMM finns 9 kvinnliga och 14 manliga avdelnings- och enhetschefer (en biträdande inräknad).

Under 2007 har hela myndigheten haft samverkansavtal. Arbetsgivar- och arbetstagarparter har gemensamt beslutat att förlänga samverkansförsöket i myndigheten ytterligare ett år. En utvärdering av samverkansförsöket pågår för närvarande.

Kompetensutveckling

Arbetet med att utveckla en kompetensplan för SMM påbörjades under 2007 och fortlöper under 2008. Kompetensplanen syftar till att personalförsörjningen samt de nuvarande medarbetarnas kompetenser ska utvecklas i linje med SMM:s vision för 2015.

STYRELSEN

Styrelsen för SMM har under 2007 varit sammansatt av följande ledamöter:

Ordförande

Anders Lindström, f.d. generaldirektör

Ledamöter

Berit Blomqvist, VD
Cajsa Engström, affärsområdeschef
Claes Hultling, VD/med dr/leg läk.
Lena Landström, länsantikvarie
Karin Lundberg, universitetsadjunkt
Birgitta Möller, vice ordf. i Karlskrona kulturnämnd
Robert Olsson, överintendent
Tommy Åsman, kommandör

Sekreterare

Ingrid Hall Roth, museichef Marinmuseum
(fr.o.m 2007-10-01 chef för samlingsavdelningen)

Personalföreträdare

Magnus Berg, guideansvarig, SACO
(t.o.m. 2007-09-31)
Linnea Hedlund, museipedagog, SACO
(fr.o.m. 2007-10-01)
Carl-Gunnar Olsson, fotointendent, ST

Adjungerade

Richard Bauer, museichef Marinmuseum
Kenneth Condrup, administrativ chef
Leif Grundberg, stabsansvarig
Klas Helmerson, museichef Vasamuseet
Hans-Lennart Ohlsson, museichef
Sjöhistoriska museet

KOSTNADERS OCH INTÄKTERS FÖRDELNING PÅ VERKSAMHETSGRENAR

Statens maritima museer (tkr)

	2005		2006		2007	
	Kostnader	Intäkter, avg., andra ers. och bidrag	Kostnader	Intäkter, avg., andra ers. och bidrag	Kostnader	Intäkter, avg., andra ers. och bidrag
Bevarande	44 080	3 551	58 363	6 688	55 708	5 168
Förmedling	117 577	76 087	111 425	81 408	132 252	97 300
Kunskapsuppbyggnad	20 152	7 670	27 571	4 787	19 824	3 211
Summa	181 809	87 308	197 359	92 883	207 784	105 679

ÖVERGRIPANDE VERKSAMHETSMÅL

MÅL

Ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv skall integreras i Statens maritima museers verksamhet.

Ett barnperspektiv skall integreras i Statens maritima museers verksamhet, bl.a. genom att barns och ungdomars möjlighet till inflytande och delaktighet ökar.

Internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete skall öka och integreras i Statens maritima museers verksamhet.

Jämställdhets- och mångfaldsperspektiv

SMM:s arbetsplatsvision sträcker sig fram till år 2010 och bygger bl.a. på den värdegrund som vi arbetade fram under föregående år. Två viktiga perspektiv som lyfts fram är jämställdhet och mångfald. Under 2007 har vi arbetat med att ta fram konkreta handlings- och åtgärdsplaner som ett led i linje med arbetsplatsvisionen.

För SMM innebär jämställdhet att kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter. De avgörande framstegen tas i den dagliga verksamheten, i chefers sätt att organisera arbetet, vid rekrytering, i meritvärdering och lönesättning, i kompetensutvecklings- och kvalitetsarbete. Jämställdhetsplanen, som ska beslutas i början av 2008,

innehåller en statistisk nulägesanalys som ska ligga till grund för det fortsatta arbetsmiljöarbetet. Det ska resultera i en långsiktig plan i linje med visionen.

Genusgruppen är fortsatt aktiv och deltar i genusdebatten som pågår på landets museerna. SMM representeras också i styrelsen för Föreningen för genusfrågor i museerna. Under våren trycktes s.k. genuskort upp med påståenden och frågor avsedda att ge upphov till genusediskussioner i våra lunchrum.

I sammanhanget vill vi också lyfta fram pilotprojektet *Tjejgrupp*, ett genusprojekt i samarbete med flickor i årskurs 7, där utställningen om sjömannen Alice Jacobsson används i syftet att stärka flickors identitet och självkänsla.

En åtgärdsplan för mångfaldsarbetet har tagits fram, som främst avser kulturell och etnisk mångfald. I den har fyra långsiktiga mål definierats: utveckla myndighetens mångfaldskompetens, öka andelen utomnordiskt födda medarbetare inom SMM, öka SMM:s samhällsrelevans genom mångfaldsprofil i det utåtriktade arbetet och öka andelen svenska museibesökare med invandrarbakgrund.

Under hösten 2007 anordnades mångfaldsdagar för personalen i Karlskrona och i Stockholm med syfte att öka förståelse och kunskap kring mångfaldsfrågor.

Det arbete som påbörjades i samband med mångkulturåret har fortsatt, framförallt på Marinmuseum. Regeringens slutrapport om mångfaldsåret lyfte fram samarbetet mellan Marinmuseum och Sunnadalskolan som ett föredömligt exempel. Skolans kulturprofil har under sju års tid haft schemalagd undervisning på Marinmuseum och använder museets pedagoger och innehåll som en resurs i sin verksamhet.

På Sjöhistoriska museet har grunden lagts för ett framtida fördjupat samarbete med Västerholmskolan i Skärholmen. Projektet kan utgöra ett pilot-samarbete i Stockholm med utgångspunkt i samma

metodik och synsätt som använts i samarbetet med Sunnadalskolan.

På Marinmuseum har modersmållärare använt museet som läromedel i projektet *Inte utan mitt språk*. Arbetet har resulterat i att elever tagit fram två foldrar om Marinmuseum på albanska och bosniska. Foldrar på arabiska, somaliska, kroatiska och kurdiska kommer att tryckas under 2008.

KOMMENTAR OCH ÅTGÄRDER

Vår bedömning är att myndigheten har gjort stora framsteg under 2007 för att integrera mångfaldsperspektivet i hela myndigheten. Under 2008 kommer de åtgärds- och handlingsplaner som har utarbetats att omsättas i praktiken. Mångfaldsplänen behöver också kompletteras med ytterligare en plan som lyfter fram flera viktiga frågor som sexuell läggning, social status, funktionshinder och genusperspektiv.

Under 2008 kommer en jämställdhetsdag att anordnas i samband med att jämställdhetsplanen presenteras för personalen.

Som en del i strategiarbetet kring bevarandefrågorna kommer SMM att utveckla ett tydligare genusperspektiv på samlingarna och vid insamling av föremål.

Barnperspektiv

Under 2007 har ett tydligt barnperspektiv genom-syrat såväl den ordinarie förmedlingsverksamheten som den verksamhet som bedrivs på och utanför våra museer.

Den stora satsningen som har initierats under året är projektet *Alla ombord! – det salutogena museet*. Det är ett samarbete mellan SMM, Riksförbundet Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU), Rädda Barnen, Handisam, Barndivisionen på Karolinska universitetssjukhuset i Solna och Huddinge samt Specialpedagogiska institutet. Med utgångspunkt i FN:s barnkonvention är målet att skapa bestående förutsättningar för lärande som gör skillnad för individens möjlighet till utveckling. På sikt är tanken att SMM ska fungera som ett resurscentrum för andra museer och kulturinstitutioner som vill följa samma modell. Projektet har ett totalt inkluderande perspektiv och arbetar med en barnreferensgrupp utifrån deras olika funktionsförmågor. (Se även målet *tillgänglighet för funktionshindrade*.)

Under 2007 har vi arbetat med den sista etappen i uppbyggnaden av lek- och aktivitetsrummet *Dunders däck* på Marinmuseum. Syftet har framför allt varit att förmedla ett inbjudande och inkluderande bemötande av alla barn och unga. Lärandet på *Dunders däck* utgår från att människor har olika sätt att lära

och målet är att ge utrymme för den dynamiska sidan av lärandet, d.v.s. att göra och känna. Genom hela processen har vi arbetat med ett tydligt barnperspektiv med utgångspunkt i FN:s barnkonvention kring barns rätt till kulturell och konstnärlig verksamhet samt för rekreations- och fritidsverksamhet på lika villkor.

En annan stor händelse vid Marinmuseum var den nationella sjöscoutfemkamp med 17 deltagande lag från hela landet som genomfördes tillsammans med Sjöscoutkåren af Chapman.

Barnen har även varit en prioriterad målgrupp för SMM:s marinarkeologiska verksamhet som till största del bedrivs utanför våra museer genom marinarkeologiska uppdrag. SMM:s arkeologer har medverkat i flera TV-program med målgruppen barn och ungdom (bl.a. Hjärnkontoret i SVT) som har handlat om marinarkeologi och Vasabevarande.

I samarbete med Södertörns högskola har SMM medverkat i Nordan förlags svenska utgivning av en norsk barnbok om marinarkeologi: *På jakt efter guld och gråsten – marinarkeologi för barn*. Boken ska bland annat användas inom SMM:s pedagogiska arbete och kommer även att spridas till skolorna. (Se även under målet *nå fler och nya besökare*.)

Barnvisningarna på Vasamuseet har under året utvecklats med flera nya teman. Familjeföreställningen *Om bara kungen vore här* för barn från 5 år, har visats och *Grannies*, programmet för barnbarn och mor-/farföräldrar avslutades under våren 2007. I utställningen *Tintin till sjöss* på Sjöhistoriska museet finns ett tydligt barnperspektiv med särskilda nivåer för barn, bl.a. ett Milou-spår för de minsta. På Sjöhistoriska museet arbetar vi också aktivt med verkstadsmetodik där syftet är att barnet kan realisera det sedda och upplevda i ett kreativt skapande.

Vi vill också lyfta fram SMM:s medverkan i utvecklingen av sjöfartsnäringens projekt *Oceanum* i Skärhamn i samarbete med Sveriges Redareförening, Västra Götalandsregionen och Tjörns kommun. En barnreferensgrupp finns kopplad till projektet vilket ger barn möjlighet till ett inflytande i processen.

KOMMENTAR OCH ÅTGÄRDER

Vår bedömning är att SMM har arbetat med barn och ungdomar i fokus under 2007.

På Vasamuseet kommer barnverksamheten att förnyas under nästa år i samband med en ombyggnad av kopian av Vasas batteridäck.

På våra museer har vi lagt ut böcker där våra besökare får berätta vad de tycker om utställningarna och om museet i stort. Många barn skriver och ritar i dessa böcker och ger på så vis återkoppling till vår verksamhet. Vi har ambitionen att använda materialet i högre utsträckning och på det viset ta hänsyn till deras synpunkter i utvecklingsarbetet av våra besöksmål.

Internationellt utbyte och samarbete

SMM har under 2007 påbörjat arbetet med att utveckla en internationell strategi. En nulägesanalys har gjorts för att kartlägga vilka internationella nätverk och organisationer som SMM är knutna till idag. Detta internationella strategiarbete är ett väldigt viktigt led i vår strävan att nå visionen 2015.

SMM medverkar i flera omfattande internationella nätverk inom alla sina verksamhetsområden: bevarandearbete och -forskning, historisk-arkeologisk forskning, maritim kulturmiljövård och marinarkeologisk forskning. Mycket av SMM:s Östersjösamarbete har under året ägt rum inom den så kallade *Underwater Heritage Working Group* där vi har ordförandeskapet, vilket ingår i det av Östersjöregionens kulturministrars sanktionerade kulturarvsnätverket. Under 2007 fokuserades detta arbete främst mot att ta fram en *Code of Good Practice (COPUCH)* till skydd för kulturarvet under vatten i Östersjöregionen. Ett annat viktigt nätverk där SMM är aktiva medlemmar är EAC – *European Archaeological Council*.

Under 2007 har arbetet med EU-projektet *Managing Cultural Heritage Underwater (MACHU)* fortsatt. Projektet finansieras av *Culture 2000*-programmet och leds av Nederländerna.

SMM är fortsatt aktiv inom turistnäringen där vi samverkar med utländska aktörer för att positionera våra museer som besöksmål. Vasamuseet förblev under året Sveriges största internationella besöksmål med mellan 750–800 000 utländska besökare. (Se vidare under *Nå fler och nya besökare.*)

Årets stora utställningssamarbete skedde tillsammans med *Hergé Foundation* i samband med utställningen *Tintin till sjöss* som öppnade i maj 2007. Vidare har vi, med fokus på förmedlingsverksamheten, haft utbyte med Mary Rose-museet i Portsmouth, England.

SMM:s ledning besökte Mystic Seaport i USA vilket resulterade i ett utbytesprogram mellan institutionerna som ska påbörjas under nästa år.

KOMMENTAR OCH ÅTGÄRDER

Vår bedömning är att SMM har byggt upp ett gediget internationellt nätverk under åren. Det arbete som nu måste göras är att ta fram en internationell strategi. Den ska vara färdig under 2008.

I samarbete med bl.a. Region Blekinge undersöks nu förutsättningarna för att skapa ytterligare ett EU-projekt med syfte att samordna insatserna kring världsarvet. Projektet kallas *Seaside*.

BEVARANDE

MÅL

Förbättrade förutsättningar för samlingarnas bevarande.

Samlingarnas bevarande

Under året har ett antal förbättringsåtgärder gjorts gällande samlingarnas bevarande. Accessprojektet *Nytt magasin i Karlskrona* har under 2007 helt dominerat arbetet med föremålen i Karlskrona. Samtliga undermåliga magasin har avvecklats och ca 3 000 föremål har gått igenom varav 843 föremål (tidigare oregistrerade) har nyregistrerats och flyttats till nytt magasin. Ca 1 500 oregistrerade föremål har kasserats.

Förvaringen av Sjöhistoriska museets fotografier har förbättrats genom att lokalerna har delats upp i ett besöksrum och ett arkivrum. På sikt krävs ett klimatreglerat arkiv för negativsamlingarna. Under året har Sjöhistoriska museets magasin i Rosersberg uppordnats och UV-skydd har satts upp för fönstren. 1 049 föremål har fått placeringsuppgifter registrerade. I övriga magasinutrymmen har 4 000 föremål inventerats, kompletterats i databasen och platsregistrerats. 27 föremål har accederats och 250 tavlor ur den Ekegrenska samlingen har deponerats av *Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm*. Större vårdinsatser har utförts på fyra båtar i fritidsbåtssamlingen.

Fullriggaren *Jarramas* renovering fortskrider och under året har plåtarbeten utförts på skrovet och arbetet med att lägga däck har inletts. Under många år har ett betydande antal dåligt dokumenterade föremål vattenlagrats i det s.k. Beckholmsberget, varav många tillhört andra institutioner än SMM. Under 2007 har vi fortsatt med att återföra dessa föremål till sina ägare. Ett av objekten har varit de fragmentariska lämningarna av en medeltida båt, den s.k. Svalanbåten framgrävd i centrala Stockholm 1993. I samverkan med Stockholms stadsmuseum och Medeltidsmuseet har under året gjorts en kvalificerad dokumentation av båten med s.k. Faroarm-teknik. Dessutom har material från den dansk-lybska flottan utanför Visby 1566 återförts till Gotlands länsmuseum. Material har även återförts till Östergötlands läns museum, Historiska museet och Stockholms stadsmuseum.

SMM:s arbete med det flytande kulturarvet engagerar och synliggör behovet av stöd för detta område och under 2007 har modellen även fått spridning till Danmark, vilket främjar en samsyn för dessa frågor inom de nordiska länderna. Under året har ytterligare tre fartyg fått utmärkelsen *k-märkt* på grund av sitt kulturhistoriska värde. Fyra fartyg har mottagit

ett ekonomiskt stöd, det så kallade skutstödet, som handläggs av SMM. Seminariet *Sjönära läge* ägde rum i oktober där problematiken kring exploateringen av hamnar och konsekvenserna som detta får för de maritima kulturmiljöerna behandlades. Seminariet genomfördes tillsammans med KTH, RAÄ och länsstyrelsen i Stockholm med föreläsare från flera nordiska länder.

Under 2007 har förberedelser skett inför arbetet med att utveckla och förmedla bidrag till ett antal militärhistoriska museer i enlighet med regeringens uppdrag. Utgångspunkten är utredningen *Försvar i Förvar* som presenterades 2004. SMM och Statens försvarshistoriska museer (SFHM) har från 2008 ett samlat ansvar för att utveckla ett militärhistoriskt nätverk där flertalet tar sin utgångspunkt i det kalla krigets period. De fyra, för SMM aktuella, anläggningarna är: Hemsö fästning, Museet för rörligt kustartilleri i Karlskrona, flottans fartyg vid Göteborgs maritima centrum och Vaxholms Fästnings Museum.

Bevarandesituationen för Vasa

Bevarandet av *Vasas* fyndmaterial har förbättrats genom access-projektet *Hands on Vasa*, där tre medarbetare har arbetat med att ordna, dokumentera och registrera olika materialkategorier. Under året har särskilt fokus lagts på uppordningen av *Vasas* djurbensmaterial, ett länge uppskjutet arbete som nu är slutfört.

Arbetet med Vasabevarandet har under året genomgått en omfattande analys. Forskningsmässigt har ett nytt projekt med konserveringsinriktning utformats, kallat *En framtid för Vasa – Forskning och tillämpning avseende bevarandearbete med regalskeppet Vasa 2008–2010*. Målsättningarna för detta program är att ytterligare fördjupa kunskaperna om marinarkelogiskt trä, bättre förstå och om möjligt stoppa de nedbrytningsprocesser som pågår i *Vasas* trävirke samt utreda sambanden mellan träets kemiska status och dess fysikaliska-mekaniska egenskaper.

Arbetet med stödstrukturen för *Vasa* består av flera delar – bultbytet och själva vaggan och den ponton på vilken *Vasa* vilar. Inom stödstrukturarbetet har ansträngningarna under 2007 koncentrerats till bultproblematiken, och ett beslut om materialval har förberetts. Målsättningen har varit att välja ett material med väl kända egenskaper, god tillgång i handeln, hög motståndskraft mot kemiskt aggressiv miljö och lägre vikt än de nuvarande järnbultarna. Bulten ska vara rimligt enkel att montera med tanke på det stora antalet bultar som ska bytas, uppemot 5 000 stycken.

Klimatanläggningen har ytterligare trimmats in under året och fungerar nu med mycket hög precision. En rörlig plattform har installerats i skeppshallen som möjliggör arbete vid *Vasas* akterspegel.

KOMMENTAR OCH ÅTGÄRDER

Vår bedömning är att förutsättningarna för samlingarnas bevarande ständigt förbättras genom ett kontinuerligt och professionellt underhåll, inventering och vård. Men för att tydligare visa vilka val vi gör, på vilka grunder och på vilket sätt vi vill vidareutveckla arbetet, kommer vi att under 2008 ta fram en strategi för visionen att vara "Världsledande inom maritim kulturarvsforskning och bevarandearbete!". Det innebär att vi ska utarbeta insamlings- och gallringsplaner, ett policydokument för samlingarna och en långsiktig plan för myndighetens magasin och deras tillgänglighet.

Under 2008 kommer även arbetet med den digitala tillgängligheten till samlingar, arkiv och bibliotek att fullföljas.

Att bevara *Vasa* är ett av SMM:s viktigaste uppdrag och under året har vi arbetat med att ta fram forskningsprogrammet *En framtid för Vasa*. Vi behöver också utreda polyetylenglykol-konserveringens effekter på träets mekaniska egenskaper på lång sikt. Vidare vill vi i detta forskningsprogram tillämpa forskningsresultaten i nya metoder för praktiskt konserverings- och bevarandearbete samt på grundval av forskningsresultaten utreda möjligheterna av ett framtida icke-förstörande övervakningssystem för skepp och föremål som eliminerar behovet av fortlöpande uttag av större träprover.

FÖRMEDLING

MÅL

Ökad tillgänglighet till samlingarna. Särskilda åtgärder skall vidtas för att öka tillgängligheten för funktionshindrade.

Ökad tillgänglighet till samlingarna

Det är under 2008 som vi på allvar sätter igång med det övergripande strategiarbetet för visionens utvecklingsområde "total tillgänglighet" men under 2007 har arbetet bedrivits med ökad takt, speciellt gällande digitaliseringen av samlingarna. I accessprojektet *Rariteter till alla* har Sjöhistoriska museets bestånd av bokrariteter katalogiserats och finns nu sökbara i Libris. Hälften av Marinmuseums bokrariteter är katalogiserade. Arbetet med att ta fram *Svensk sjöhistorisk bibliografi* för åren 1966–1975 pågick och den kommer att tryckas under 2008.

Sjöhistoriska museets samling av båtmodeller är i det närmaste avfotograferade i access-projektet *Modeller till tusen* och visas i urval på hemsidan. Projektet presenterades även i en utställning på museet. Tillgängligheten till föremålsamlingen på Marinmuseum har kraftigt förbättrats genom att samlingarna flyttats inom access-projektet *Nytt magasin i Karlskrona*.

Ett stort arbete har lagts ner på datautveckling och registrering. Förberedelser har gjorts för att kunna lägga ut delar av samlingarna på nätet. Arbete kvarstår dock avseende kvalitetssäkring av datauppgifter, komplettering och registrering av bokbestånd, foton, föremål och ritningar. Detta arbete samt vidareutveckling av databaserna kommer att intensifieras under 2008.

Det nya skeppshallsljuset på Vasamuseet innebär en investering på 3 miljoner kronor och ger helt nya möjligheter att styra och reglera ljuset för att på bästa sätt kunna exponera skeppet *Vasa*, utställningarna och de publika ytorna.

Besökare i arkiv och bibliotek	2005	2006	2007
Sjöhistoriska			
Arkiv	408	368	392
Bildarkiv	301	220	290
Bibliotek	394	563	612
Marinmuseum			
Arkiv*	204	194	21
Bildarkiv	30	50	33
Bibliotek**			82
Antal förfrågningar			343

* Under 2005 och 2006 anger siffran antal besök i arkiv och bibliotek sammantaget.

** Biblioteket på Marinmuseum var stängt under våren p.g.a. klimatombyggnad.

KOMMENTAR OCH ÅTGÄRDER

Vår bedömning är att arbetet med att tillgängliggöra samlingarna under 2007 tog riktig fart efter sommaren. Utvecklingen kommer att fortsätta under 2008 då delar av våra samlingar successivt kommer att bli tillgängliga på nätet. Detta arbete ligger också helt i linje med verksamhetsvisionen om "total tillgänglighet." Med detta menar vi även att vår kompetens kring insamling, gallring, vård, pedagogik och service tillgängliggörs liksom att SMM:s roll i form av resurscentrum fyller sin funktion.

Tillgänglighet för funktionshindrade

Butiksombyggnaden på Vasamuseet, som planerades under 2007 och slutförs under 2008, kommer att öka tillgängligheten för rullstolsburna besökare. Det nya skeppshallsljuset har även det gynnat tillgängligheten på museet.

På Marinmuseum har man under året deltagit i en utbildning anordnad av Handikapporganisationernas samarbetsorgan (HSO) som utbildat personalen i olika aspekter av människors olika begränsningar och behov. Detta har varit en del i det tillgänglighetsarbete som har utförts och resulterat i en handlingsplan för tillgänglighet som under nästa år ska omsättas i konkreta åtgärder.

Projektet *Alla ombord! – det salutogena museet* handlar om att barn och unga oavsett funktionsförmåga ska kunna delta aktivt i museets pedagogiska verksamhet. Fysiskt utgår projektet från Vasamuseets skolsal och syftar till att förena den ordinarie pedagogiska verksamheten med aktiv rehabiliterings- och habiliteringsverksamhet. Rummet ska vara en helhetsupplevelse för alla sinnen och öppnar i november 2008. Projektet har ett totalt inkluderande perspektiv och arbetar med en barnreferensgrupp utifrån deras olika funktionsförmågor. (Se även under målet *Barnperspektiv*.)

Arbetet med att ta fram lättlästa versioner av de fyra webbplatserna avslutades under hösten 2007 och kommer att läggas ut på Internet under början av 2008.

KOMMENTAR OCH ÅTGÄRDER

Vår bedömning är att SMM under året har påbörjat ett omfattande förändringsarbete kring frågor som rör tillgänglighet för funktionshindrade på SMM:s museer, helt i linje med den handlingsplan för handikappolitiken *Från patient till medborgare* som riksdagen antog år 2000. Myndigheten har satt sig in i problematiken och tagit ett helhetsgrepp kring dessa frågor vilket kommer att resultera i startskottet för projektet *Alla ombord! – det salutogena museet* som ska pågå mellan 2008–2010. På sikt är målet att SMM ska kunna utgöra ett resurscentrum för andra museer och kulturinstitutioner.

Att nå fler och nya besökare

MÅL

Nå fler och nya besökare.

De tre museernas och myndighetens särpräglade profiler kommuniceras till olika målgrupper inom och utom landet, ett arbete som ständigt förnyas i takt med förändringar i vår omvärld. Under året har arbetet med varumärkesprofilering baserat på målgrupps- och marknadsanalyser påbörjats. Ett initiativ till att hitta marknadsföringsmässiga fördelar i samverkan mellan Vasamuseet och Stiftelsen Skansen har tagits. Uppdraget kommer med extern hjälp och upphandlingen av marknadsförings- och analyskompetens påbörjades under slutet av 2007.

Ett aktivt massmedie- och utställningsarbete pågår kontinuerligt för att positionera och profilera våra tre museer. Under året fortgick också arbetet med att kommunicera SMM:s verksamhet på Galärvarvet under ett gemensamt besökskoncept.

I profileringen av myndigheten har den marinarkeologiska verksamheten väckt fortsatt uppmärksamhet i media, inte minst med offentliggörandet av ett spektakulärt vrakfynd utanför Dalarö. SMM:s webbaserade nyhetsbrev ökade under året med 200 prenumeranter.

Under 2007 hade SMM sammanlagt 1 423 000 besökare, varav 1 332 000 på våra tre huvudmuseer. Motsvarande siffror förra året var 1 430 000 och 1 286 000 och med tanke på att det då var fri entré, upplever vi statistiken som mycket positiv. Vasamuseet hade årets miljönte besökare den 17 november och årets slutsiffra blev 1 067 000. Detta innebär att 2007 var det femte året i rad med stigande publik-siffror. En viss förskjutning mot en större andel gruppbesökare kan noteras under perioden, liksom att ökningen är något större under lågsäsong (september–maj) än under högsäsong (juni–augusti). Orsakerna till publikutvecklingen torde dels vara den allmänt ökande internationella turismen till Stockholm, och då i synnerhet kryssningsturismen, dels SMM:s trägna bearbetning av nyckelmarknader vid workshops och mässor.

Marinmuseum

Marinmuseum satsade under november och december på familjen och hade fri entré på söndagar. Det resulterade i en tredubbling av söndagarnas besöks-siffror. Nästa år kommer museet ha fortsatt fri entré på söndagar men vidareutvecklar konceptet med en speciell aktivitet för barnen vid samma tid.

Genomslaget i lokalpressen har varit fortsatt stort för Marinmuseum. Arbetet med turistnätverk i Karlskrona och Blekinge har intensifierats och Marinmu-

seums representanter har haft en allt mer drivande roll i utvecklingen av regionens turistpotential. Museets jubileum blev en marknadsföringsframgång och stärkte ytterligare Marinmuseums position på hemmamarknaden. Under hösten marknadsfördes och lanserades också etapp två av barnsatsningen *Dunders däck*. (Se även under *Barnperspektivet*) Marknadsföring och reklam via radio är en satsning mot nya målgrupper.

Sjöhistoriska museet

Marknadsföringsarbetet kring Sjöhistoriska museet dominerades under året av insatser för utställningen *Tintin till sjöss!*. Utställningen fick ett rejält genomslag i massmedia och ökade andelen besök på museets webbplats. Utställningen har publikmässigt varit en stor framgång med 53 000 besökare och har lyckats bra med att nå publikgruppen barnfamiljer. Ett tydligt publikinslag är yngre män med sina barn, en för museerna annars svår grupp att nå. Katalogen till utställningen, som togs fram tillsammans med förlaget BonnierCarlsen, har fått en omfattande distribution i bokhandeln runt om i landet.

Möt Horisonten, en utställning med marinmålningar ur Eric Ekegrens samling producerades med texter av konstnären Sigvard Olsson och rapartisten Petter, i syfte att nå en yngre publik som inte är "museivan". Vernissagekortet gjordes även i en extraupplaga som erbjöds som gratis vykort på ett antal restauranger i Stockholm. Utställningen invigdes den 5 december.

Bibliotek och arkiv på Sjöhistoriska museet har riktat insatser mot speciella grupper t.ex. släktforskare och modellbyggare. Marknadsföringen inför Arkivens dag med temat *Människan i arkivet* gav stort gensvar.

Vasamuseet

Vasamuseet har fortsatt på marknadsföringskonceptet *Från vrak till världsklass* i annonsering och affischering. Även i år har fokus lagts på Ryssland och Kina. Förberedelser för att arbeta på den indiska marknaden har också gjorts under året. Tillsammans med marknader i Korea och Thailand beräknas den ha stor framtidspotential för framtida turismsatsningar. Den lyckade satsningen att hålla Vasamuseet öppet fyra timmar under nyårsafton har fortsatt för tredje året i rad. Den kontinuerliga satsningen på den ryska marknaden syns i museets besöksundersökningar men kulminerade på nyårsafton med 3 322 besökare (2006: 2 120 besökare).

Under året inleddes arbetet med bemålning av den stora Vasamodellen i skala 1:10 i enlighet med den färgforskning som bedrivits tidigare. Målet är att för första gången ge besökarna en bild av hur *Vasa* såg ut i hela sin färgprakt.

Besökare på museerna	2005	2006	2007
Marinmuseum			
Totalt antal besökare	211 000	192 000	174 438
Vuxna	158 000	144 000	140 528
Barn under 19 år	53 000	48 000	33 910
Passager i slup- och barkasskjul, v. 22–35	*19 118	35 516	32 353
Snittålder	39 år	38 år	37 år
Kvinnor	50 %	49 %	47 %
Män	50 %	51 %	53 %
Med högskola som högsta utbildning	48 %	48 %	47 %
Med gymnasium som högsta utbildning	34 %	34 %	24 %
Svenska besökare	80 %	75 %	70 %
Andel svenska besökare med minst en förälder från utlandet	13 %	7 %	10 %
Besökare från utlandet	20 %	25 %	30 %
Sjöhistoriska museet			
Totalt antal besökare	164 200	137 292	89 686
Vuxna	125 000	82 000	39 621
Barn under 19 år	24 000	38 000	27 274
Varav besök i Båthall 2, sommarsäsong	15 200	17 292	22 791
Snittålder	–	35 år	37 år
Kvinnor	42 %	41 %	53 %
Män	58 %	59 %	47 %
Med högskola som högsta utbildning	56 %	52 %	52 %
Med gymnasium som högsta utbildning	23 %	24 %	26 %
Svenska besökare	95 %	94 %	90 %
Andel svenska besökare födda i utlandet eller med minst en förälder från utlandet	12 %	12 %	9 %
Besökare från utlandet	5 %	6 %	10 %
Vasamuseet			
Totalt antal besökare	892 892	973 722	1 067 397
Vuxna	696 854	831 616	901 641
Barn under 19 år	196 038	**142 106	165 756
Snittålder	42 år	43 år	32 år
Kvinnor	48 %	48 %	48–52 %
Män	52 %	52 %	48–52 %
Med högskola som högsta utbildning			15 %
Med gymnasium som högsta utbildning			29 %
Svenska besökare	31 %	15 %	21–28 %
Andel svenska besökare födda i utlandet eller med minst en förälder från utlandet	24 %	33 %	29 %
Besökare från utlandet	69 %	85 %	72–79 %
Museifartygen			
Karlskrona: Bremön, v 22–35	*60 396	70 583	74 787
Stockholm: Sankt Erik och Finngrundet	24 362	20 781	***16 542

Samtliga uppgifter om ålder, kön och bakgrund bygger på SMM:s årliga publikundersökningar, som genomförts vid varierande tidpunkter på året. Därför är de inte fullt jämförbara mellan olika år eller mellan museer.

*räknade passager från slutet av juni

** Minskningen år 2006 berodde på att även studerande 18–25 år tidigare räknades till denna kategori. Enbart kategorin barn var 133 901 år 2005.

*** *Finngrundet* var stängd för reparation under 2007. I *Sankt Eriks* besöksiffror ingår 1 429 passagerare under turerna sommaren 2007.

I Stockholm deltog isbrytaren *Sankt Erik* som startfartyg i *Tall Ships Race* och i anslutning till detta genomfördes båtturer för allmänheten.

Webben

Vi hade under året 2007 stora problem med statistikprogrammet vilket gör att det endast går att få fram rättvisande webbstatistik för perioden januari–juni.

Enligt besöksundersökningarna som gjordes på de tre museerna under 2007 framkom att Internet var en viktig informationskälla inför besöket. Detta gäller i synnerhet Sjöhistoriska museets besökare där 27 procent hade fått information om besöksmålet via webben (26 procent år 2006). Både på Marinmuseum och Vasamuseet var siffran 17 procent (6 procent på Vasa 2006, Marinmuseum har inga jämförande siffror).

Webbplatserna har utökats med fler språkversioner, förutom de engelska. På Sjöhistoriska museets webbplats finns nu även franska och finska, på Marinmuseums webbplats danska och tyska och på Vasamuseets webbplats 37 olika språkversioner. De sex nya språken som tagits fram är farsi, rumänska, maltesiska, somaliska, kurdiska och thai. Dessa kompletteringar var en del av den färdplan som togs fram för 24-timmarswebben 2005. Färdplanen är nu avslutad, men kommer att följas av ytterligare förbättringar i linje med visionen och strategiarbetet kring perspektivet ”total tillgänglighet”.

I utställningsproduktionen *Möt horisonten* har även en produktion för webben genomförts. Målet är att alla större utställningsproduktioner ska åtföljas av någon form av webbaserad fördjupnings- eller kompletterande information.

Webbesök januari–juni	2006	2007
Statens maritima museer	38 984	31 476
Marinmuseum	24 970	21 328
Sjöhistoriska museet	37 376	39 687
Vasamuseet	144 338	145 866

Publikationsverksamheten

SMM:s publikationsverksamhet är också viktig för positioneringen av det maritima kulturarvet hos olika målgrupper, allt från bred allmänhet till specialintresserade. Boken *Vasa I – the Archaeology of a Swedish Royal Ship of 1628* kom ut redan 2006 men lanserades tidigt under 2007 och väckte viss uppmärksamhet i massmedia. Under våren/försommaren utgavs också boken *Marinmuseum* ut samt den positivt uppmärksammade *Sjömärken – vägvisare och kulturminnen* författad av Johnny Söderlund. SMM deltog också i förlaget Nordans svenska

utgivning av den norska boken *På jakt efter guld och gråsten – marinarkologi för barn* av Björn Arild Erslund och Annlaug Auestad. (Se även under *Barnperspektiv*.)

KOMMENTAR OCH ÅTGÄRDER

Vår bedömning är att myndigheten även i år har nått ut till fler och nya besökare. Besöksflödet till Vasamuseet fortsatte starkt även under hösten där månaderna november och december innebar rejäla ökningar.

Uppgraderingen av webben förde med sig svårigheter med programmet som beräknar besöksstatistik. Dessutom försvann data som gjorde att SMM inte hittades av sökmotorer på Internet. Därför kan rättvisande statistik endast tas fram för perioden januari–juni. Här ses en viss ökning för Vasamuseets och Sjöhistoriska museets webbplatser, där den senare kan hänföras till intresset för utställningen *Tintin till sjöss*.

Under 2008 kommer webben att utvecklas till en central kommunikationsplattform. Det fortsatta arbetet med varumärkesprofilering baserad på målgrupps- och marknadsanalyser ska resultera i ett färdigt handlingsprogram.

Utveckling av den pedagogiska verksamheten

MÅL

Utveckla den pedagogiska verksamheten i samarbete med bl.a. skola, universitet, högskola samt andra kulturinstitutioner.

Det formella lärandet – pedagogiskt arbete med skolan

Det pedagogiska arbetet på SMM består i att på olika sätt tillgängliggöra museerna och den maritima kulturmiljön ur ett lärandeperspektiv. Under 2007 har det övergripande målet för den pedagogiska verksamheten handlat om att vidareutveckla det nya arbetssätt som påbörjades föregående år.

Samverkan med skolan har bestått av direkta möten med lärare och skolklasser i lektioner på museerna och i den maritima kulturmiljön. Betydligt fler skolelever har använt undervisningsenheten på SMM jämfört med tidigare år (se jämförande statistik) men den största förändringen är antalet lektioner, vilka visar att besöken på museerna blivit betydligt längre. Förklaringen till utvecklingen är den stabilisering av personalsituationen som genomfördes under 2007 och en vidareutveckling av de pedagogiska arbetssätten med längre och fördjupade skolbesök som effekt.

För att göra det möjligt för fler brukare att möta SMM:s museer i ett lärandeperspektiv har material och lärarhandledningar tagits fram för pedagogiska museibesök på egen hand. Pedagogiskt material har också lånats ut, och våra pedagoger har utbildat och handledt andra utbildare som t.ex. guider och lärare. Ett särskilt webbprojekt har genomförts på Sjöhistoriska museet för att öka tillgängligheten för skola och familj.

Marinmuseums pedagoger har utifrån ett särskilt samarbete med Sunnadalskolan i Karlskrona aktivt deltagit i skolutvecklingsfrågor där kulturinstitutionens betydelse som samarbetspart för skolan varit i fokus. En modell för bedömning av kulturprocessat lärande har tagits fram och testats. Tillsammans med bl a Framtidens kultur, Drömmarnas hus och Akvarellmuseet arrangerades konferensen *Kultur-skola-betyg ... en emulsion eller skär det sig*.

Samarbetet mellan Sunnadalskolan och SMM har i skola och kulturliv setts som en föredömlig modell vilket bl.a. medfört att SMM medverkat vid fem olika pedagogiska konferenser.

Prioriterat arbete mot särskilda målgrupper och utvecklingsområden

Arbetet med att tillgängliggöra SMM som en part i ett mångkultur- och integrationssammanhang och inom folkhälsoområdet har under året setts som två huvudsakliga utvecklingsområden.

SMM har, tillsammans med människor med särskilda behov, tagit fram flera pedagogiska utveck-

lingsarbeten. Kilstromska gymnasiesärskolan och en grupp med psykiska funktionshinder har under året arbetat regelbundet på Marinmuseum. Tillsammans med Specialpedagogiska institutet har Vasamuseet även i år jobbat med synskadade barn. Sedan flera år pågår tillsammans med Resursskolan Eken och Lidingö stad ett pedagogiskt arbete med elever med Aspergers syndrom och autism på Sjöhistoriska museet. Under sommaren anordnades, för första gången, ett dagläger för personer med funktionsnedsättningar tillsammans med Stockholms Idrottsförvaltning och en handikappkonsulent. Vår förhoppning är att detta även görs under nästa sommar. (Se även målet *tillgänglighet för funktionshindrade*.)

Under året utarbetades en form för att använda Vasamuseet som plats för olika ledarskapsutbildningar. Tillsammans med Kunskapsföretagen Elvira och Pysslingen har konceptet involverats i en chefsutbildning samt i en barnskötarutbildning. Materialet används också som manus till ett tryckt pedagogiskt material.

Utökad samarbete kring lärande

Ett tredje utvecklingsområde i den pedagogiska verksamheten har gällt olika typer av samverkan med andra aktörer, såväl internt som externt. Internt har pedagogerna utvecklat samarbetet både med publik- och utställningsenheterna. När det gäller samverkan med externa parter kan speciellt nämnas Lärarhögskolan, Historiska institutionen på Stockholms universitet och Blekinge Tekniska Högskola.

Arbete med skolklasser	2005	2006	2007
Totalt Statens maritima museer			
Totalt antal skolbesök med museipedagog	272	300	481
Totalt antal elever	5 372	4 917	8 123
Totalt antal lektioner	712	600	1 648
Varav:			
Marinmuseum			
Antal besök med museipedagog	138	122	311
Antal elever	2 439	2 218	4 244
Antal lektioner	370	280	957
Sjöhistoriska museet			
Antal besök med museipedagog	65	75	68
Antal elever	1 634	939	1 879
Antal lektioner	219	117	431
Vasamuseet			
Antal besök med museipedagog	69	103	102
Antal elever	1 299	1 760	2 000
Antal lektioner	123	202	260

I samarbete med Handisam, Rädda Barnen, Specialpedagogiska institutet, RBU (Riksförbundet för rörelsehindrade Barn och Ungdomar) och Karolinska Universitetssjukhuset har SMM inlett ett projekt kring museernas roll i ett folkhälsoperspektiv, bl.a. utifrån Barnkonventionen.

Övrigt lärande på SMM

	Antal deltagare
Publik på teaterföreläsning i samarbete mellan SMM och Sunnadalskolan	3 000
Utbildning av andra utbildare	540
Informellt lärande med pedagog (lovverksamhet, generationsmötet m.m.)	1 057
Pedagogiska webben, antal träffar januari-juni	14 270
Utlån av pedagogiska material	1 000

KOMMENTAR OCH ÅTGÄRDER

Vår bedömning är att den pedagogiska verksamheten på SMM har fortsatt den positiva utveckling, såväl kvalitativt som kvantitativt, som påbörjades under 2006. SMM som kulturinstitution har på allvar åtagit sig att vara en plats med stor potential för olika former av lärande.

Samarbetet med skolan kan fördjupas ytterligare genom att museerna, i ännu högre grad än tidigare, fungerar som en plats för skolans ordinarie undervisning. Vid sidan av samarbetet med lärare skulle utökad kontakt med skolledare öka möjligheterna till denna utveckling.

Den pedagogiska verksamheten på SMM kan vidareutvecklas genom att i högre grad inriktas mot det s.k. informella lärandet vilket de redan påbörjade satsningarna inom mångkultur, integration och folkhälsoområdet är exempel på.

Under 2008 kommer en satsning på marinarkeologi som ett gemensamt pedagogiskt tema att utvecklas vidare. Det är ett nytt arbetssätt där vi integrerar kunskaperna kring våra kärnområden i den pedagogiska verksamheten.

Samlingarnas rörlighet i hela landet

MÅL

Öka samlingarnas rörlighet i hela landet, bl.a. i samarbete med Riksutställningar och regionala kulturinstitutioner.

Digitaliseringen av samlingarna bidrar till en ökad rörlighet i hela landet. Den fysiska rörligheten av samlingarna består till största delen av utlån av föremål vilka har ökat under 2007. Totalt har SMM 1 949 föremål utlånade, varav 86 är nya utlån under 2007.

Utställningen *Möt horisonten* är byggd som en vandringsutställning för att på sikt kunna sättas upp på andra platser.

KOMMENTAR OCH ÅTGÄRDER

Vår bedömning är att myndighetens arbete under 2007 har bidragit till att öka rörligheten hos samlingarna. Den digitalisering av föremålen som har påbörjats kommer att intensifieras under 2008 vilket vi hoppas ska möjliggöra en ökad spridning av kunskap kring våra samlingar.

Inför nästa år har kontakter tagits med Sveriges Hembygdsförbund rörande en kommande vandringsutställning på temat kustkultur utifrån Ferdinand Bobergs målningar av maritima miljöer som finns på Sjöhistoriska museet. Den planerade utställningen "*Såna*" på *Amerikabåtarna* har från början projekterats för att på ett enkelt sätt kunna transporteras och visas på olika platser både i museer och i andra miljöer.

KUNSKAPSUPPBYGGNAD

MÅL

Öka kunskapen inom det område myndigheten verkar, bl.a. genom forskning och samverkan med universitet och högskolor.

Med anledning av SMM:s vision har vi gjort en översyn av forskningsverksamheten vid myndigheten och dess omvärld. Grundtankarna i den rapport som gjordes under året är att SMM:s forskning ska komma alla inom myndigheten till del, samt att den ska bedrivas nära verksamheten och i samarbete med andra aktörer. Den "egna" forskningsverksamheten bör vara inriktad på våra ämnesområden; marinarkologi, maritim etnologi och maritim historia. Därutöver har vi för avsikt att delta i tillämpade forskningsprojekt i samarbete med andra kulturinstitutioner.

I det kunskapsstrategiuppdrag som myndigheten haft under 2007 har diskussioner kring forskningsverksamhet på museerna förts tillsammans med museikoordinatorn och de övriga centralmuseerna.

Under året har SMM också arbetat med flera stora, konkreta kunskapsprojekt. Dessa har dels karaktären av grundforskning, dels som mål att utveckla det maritima kulturmiljöarbetet nationellt och internationellt genom tillämpad forskning och utveckling. Bland forskningsinstitutioner vi samarbetar med och anlitar oss av i bevarandearbetet finns både universitet och högskolor, museer och privata företag (Sveriges lantbruksuniversitet i Ultuna, Luleå tekniska universitet, Danmarks Nationalmuseum, Kungliga Tekniska högskolan, STFI Packforsk AB m.fl.)

SMM:s största forskningsinsatser görs inom Vasabevarandet. Projektet *Förstå Vasa* är en långsiktig satsning för att stärka kunskapen om *Vasa* och *Vasas* samtid i mycket bred bemärkelse: tekniskt, funktionellt, socialt, kulturhistoriskt, materiell kultur och levnadsförhållanden. Myndigheten samverkar med både svenska och utländska universitet, samt med fristående specialister inom olika områden. Arbetet med band 2 (om det seglande skeppet) i den planerade vetenskapliga bokserien om *Vasa* har pågått under året och ska tryckas under 2008. Under december månad organiserades en *fieldschool* för amerikanska universitetsstudenter på Vasamuseet, ett samarbete inom ramen för projektet *Förstå Vasa*.

SMM har varit engagerat i undersökningen av det s.k. Dalarövraket vid Dalarö i Stockholms skärgård. Arbetet har främst utgjort fältdokumentation av fartygslämningen. Projektet är ett samarbete med Södertörns Högskola, universitetet i Southampton, Haninge kommun och Marina kultursällskapet. I anslutning till arbetet har flera artiklar och ett stort antal föredrag presenterats. Ett samarbete har också inletts med företaget Agaton Film AB och SVT kring en dokumentärfilm.

Parallellt med undersökningen har ett pilotprojekt kring en s.k. dykpark vid Dalarö startats. Dalarömodellen bygger på idén att genom guidade dykningar på skyddade vrak både kunna bevara och tillgängliggöra kulturhistoriskt värdefulla fartygslämningar samt förebygga de skador en oreglerad dykning medför. Intresset för Dalarömodellen har varit stort och eventuellt kommer det att finnas möjlighet att utveckla den i andra regioner framöver. Projektet blir ett samarbete med Haninge kommun, Turistbyrå i Dalarö, Länsstyrelsen i Stockholms län, Riksantikvarieämbetet och Södertörns Högskola.

Under året har ett fältarbete genomförts i vattnet utanför Birka, på Björkö i Mälaren, inom ramen för projektet *Vikingatida skepp och bebyggelse*. Fältarbetet var ett samarbete med Södertörns Högskola. Projektet har resulterat i uppmärksamhet i media, publicerade artiklar och flera föredrag.

Integrationen av SJÖMIS (databas över kulturlämningar under vatten) i Riksantikvarieämbetets FMIS (databas över kulturlämningar på land) har fortsatt under 2007. Under 2008 kommer alla lämningar på land och under vatten i Sverige kunna presenteras via Internet med sjökort eller landkartor som underlag. Under året har även den svenska pilotstudien kring GIS-baserad maritim kulturmiljöövervakning intensifierats och fått tydligare form.

Under 2007 har SMM:s uppdragsverksamhet bl.a. genomfört en arkeologisk utredning inför ombyggnationen av Slussen i centrala Stockholm och en förstudie i Bråviken i Östergötland som resulterade i fyndet av en okänd typ av äldre fiskeanläggning.

Övrig kunskapsuppbyggnad som bör nämnas är de öppna föreläsningarna, under temat *Maritim kulturmiljövård*, som SMM har haft på Sjöfartshögskolan i Kalmar och på Göteborgs universitet. SMM:s etnologiska dokumentation *Sjöofficerare i ett nytt millennium* har fortskridit under året. Undersökningen tar upp marinofficeraryrket ur ett genusperspektiv.

I Karlskrona med omnejd har Marinmuseum utvecklat sina kontakter med Blekinge Tekniska Högskola (BTH) och Försvarshögskolan. Samarbetet med BTH rör främst olika aspekter av världsarvets utveckling och tekniska frågor om interaktiva lösningar i tillgänglighets- och förmedlingsarbetet.

KOMMENTAR OCH ÅTGÄRDER

Vi bedömer att kunskapsuppbyggnaden inom SMM:s område har ökat under året. Den översyn av myndighetens forskningsarbete som gjordes under 2007 har lett fram till att SMM kommer att rekrytera en forskningsamordnare under 2008 med uppgift att skapa olika fora där externa forskare, personal vid SMM och andra aktörer kan mötas för att på så vis främja forskning om det maritima kulturarvet. Detta arbete är ett viktigt steg i riktning mot vår vision för forskningsverksamheten på SMM.

ÖVRIG ÅTERRAPPORTERING

Bidrag och sponsormedel

Statens maritima museer har under 2007 erhållit bidrag för följande verksamheter (8 procent i bidragsmoms är avräknad i redovisade siffror. I vissa fall har bidrag beviljats men inte nyttjats till fullo under 2007):

- 500 000 kr från Riksantikvarieämbetet, 460 000 kr från Stiftelsen strategisk forskning samt 460 000 kr från Riksbankens jubileumsfond för forskningsinsatser kring bevarandeproblematiken avseende Vasa,
- 145 268 kronor från Nutek/Region Blekinge för projektet "Seaside",
- 30 000 kronor från Sjöfartsverket för projektet "Båkar och sjömärken – en del av vårt kulturarv"
- 1 200 048 kronor från föreningen Marinmusei vänner för renoveringen av fullriggaren Jarramas,
- 27 600 kronor från Sjöbefälsförbundet för bevarandearbete med isbrytaren Sankt Erik,
- 423 457 kronor från EU för projektet MACHU (Managing Cultural Heritage underwater),

- 5 340 080 kronor från Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm. Föreningen bidrar till verksamhet vid Sjöhistoriska museet i enlighet med sina stadgar. Bidrag utbetalas årligen efter av överintendenten presenterat äskande
- 184 000 kronor från stiftelsen Vasa Rediviva. Stiftelsen bidrar till verksamheten vid Vasamuseet i enlighet med sina stadgar
- 375 000 kronor från föreningen Vasamuseets Vänner. Föreningen bidrar till verksamheten vid Vasamuseet i enlighet med sina stadgar
- 3 120 000 kronor från Statens kulturråd till finansiering av accesstjänster
- 900 000 kronor från Kammarkollegiet till finansiering av kompetensöverföringstjänster inom statsförvaltningen
- SMM erhåller även bidrag från Länsarbetsnämnden för totalt 20 anställda, bidragen varierar från 5 389 kronor till 18 968 kronor per månad.

För andelen bidrag av totala intäkten hänvisas till resultaträkningen.

ÅTGÄRD

Under nästa år ska en strategi och policy för myndighetens arbete med sponsring utarbetas.

Lokalkostnader

Sammanställning av Statens maritima museers hyreskostnader under år 2007 (kr)

Hyresvärdar	Hyra	Lokalkostnadernas fördelning mellan verksamheter
Statens fastighetsverk	46 090 711	Publikytor (P) 42 638 431
Kungl Djurgårdens förvaltning	1 458 947	Kontor/verks (K) 9 031 403
Vasakronan	158 440	Magasin (M) 7 605 676
Gatu- och fastighetskontoret	12 000	SUMMA: 59 275 511
Fastighets AB Brostaden	1 367 025	
Karlskrona kommun	306 337	
Riksarkivet	480 981	
Fortifikationsverket	605 228	
Bruket i Nättraby AB	400 252	
Sjöfartshögskolan i Kalmar	26 400	
Ramirent	24 000	
SUMMA:	50 930 321	

Sammanställning av Statens maritima museers lokalkostnader under år 2007

Byggnad	Funkt.	Hyra	Ei	Vatten	Värme	Rep.	Övriga kostn.	Städ	Säkerhet
Marinmuseum, museibyggnad	P/M/K	10 932 901	762 695	14 166	363 615		38 422	450 392	49 670
Sjöhistoriska, museibyggnad	P/M/K	6 070 466	416 103	Ingår i hyran	Ingår i hyran	32 344	16 425	905 465	89 105
Vasamuseet, museibyggnad	P/M/K	26 186 204	1 811 349	Ingår i hyran	Ingår i hyran	89 900	1 711	2 148 133	100 440
Gula villan, Stockholm	K	654 552	Ingår i hyran	Ingår i hyran	Ingår i hyran			Ingår i SM	16 133
Beckholmen, kontor	K	449 452	85 208	Ingår i hyran	Ingår i el-kostn.			Ingår i SM	4 310
Beckholmen, hall	K	394 500	85 208	Ingår i hyran	Ingår i el-kostn.			Ingår i SM	5 411
Lotsstugan	K	50 016	13 599	Ingår i hyran	Ingår i el-kostn.			Ingår i MM	
Skansenberget	M	234 632	Ingår i hyran	Ingår i hyran	Ingår i hyran			Ingår i löp.arb.	
Garnisonen	M	158 440	Ingår i hyran	Ingår i hyran	Ingår i hyran			Ingår i löp.arb.	
Munkhättan 2 st kontrakt	M	480 981	Ingår i hyran	Ingår i hyran	Ingår i hyran			Ingår i löp.arb.	
Möllebacken	M	20 088	Ingår i hyran	Ingår i hyran	Ej uppvärmt			Ingår i löp.arb.	1 724
Berggården	M	253 570	25 625	Ingår i hyran	Ingår i hyran			Ingår i löp.arb.	
MTB-hallen	M	193 800	Ingår i hyran	Ingår i hyran	Ej uppvärmt	2 500		Ingår i löp.arb.	
Båthall 2	M	565 376	49 515	Ingår i hyran	Ej uppvärmt			Ingår i löp.arb.	6 690
Slup- och barkasskjulet	P/M/K	951 988	78 152	39 487	Ej uppvärmt			Ingår i löp.arb.	
Dyktanhuset	P/M	28 188	29 842	995	Ingår i el-kostn.			Ingår i löp.arb.	769
Sjöbodarna	P	12 000	13 173	1 789	Ingår i el-kostn.			Ingår i löp.arb.	
Rosersberg	M	1 367 025	48 871	Ingår i hyran	135 024			Ingår i löp.arb.	9 044
Barack Carlsbo	K	24 000	Ingår i VM	Ingår i hyran	Ingår i VM			Ingår i VM	
Kalmarkontoret	K	26 400	Ingår i hyran	Ingår i hyran	Ingår i hyran			Ingår i hyran	
Flyghangaren	M	166 000	13 769	Ingår i hyran					
Båthall 1	P	750 000	181 853	7 672	57 593	9 184	1 373		
Estonias bogvisir	M	411 428	Ingår i hyran	Finns ej	Ingår i hyran				155
Bruket	M	400 252	53 993	Ingår i hyran	21 932		2 991	615	
Saltö fiskhamn	K	32 679	Ingår i hyran	Ingår i hyran	Ingår i hyran	0	0	0	
Trädgårdsmästarbostaden	K	115 383	12 372	0	Ingår i hyran	14 800	0	4 608	19 278
SUMMA:		50 930 321	3 681 326	64 109	578 164	148 728	60 922	3 509 213	302 729

TOTALT:	59 275 511

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING SMM (tkr)		2007	2006
	<i>Not</i>		
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	101 593	103 740
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	85 000	77 343
Intäkter av bidrag	3	19 868	14 824
Finansiella intäkter	4	811	716
= <i>Summa verksamhetens intäkter</i>		207 272	196 623
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	- 89 621	- 82 636
Kostnader för lokaler		- 59 876	- 59 698
Övriga driftkostnader	6	- 50 792	- 48 930
Finansiella kostnader	7	- 553	- 330
Avskrivningar och nedskrivningar	8	- 6 943	- 5 766
= <i>Summa verksamhetens kostnader</i>		- 207 785	- 197 359
Verksamhetsutfall		- 513	- 736
Årets kapitalförändring	9	- 513	- 736

VASAVERKSAMHETEN (tkr)	2007	2006
Intäkter		
Entréintäkter	61 221	56 030
Försäljningsintäkter	14 327	13 766
<i>Summa intäkter</i>	75 548	69 796
Kostnader	- 93 512	- 89 005

Totala antalet besökare på Vasamuseet 1 067 397 st.

Kommentar till utfallet

Utfallet för verksamheten är beräknad utifrån myndighetens totala kostnader.

Balansräkning

BALANSRÄKNING (tkr)

TILLGÅNGAR		2007-12-31	2006-12-31
	<i>Not</i>		
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	5 185	5 057
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	14 812	11 759
Pågående nyanläggningar	12	2 821	
<i>Summa materiella anläggningstillgångar</i>		<i>22 818</i>	<i>16 816</i>
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		3 820	4 554
Fordringar			
Kundfordringar		1 438	1 961
Fordringar hos andra myndigheter		2 133	3 914
Övriga fordringar		1 480	1 127
<i>Summa fordringar</i>		<i>5 051</i>	<i>7 002</i>
Periodavgränsningsposter	13		
Förutbetalda kostnader		13 257	12 509
Upplupna bidragsintäkter		541	514
Övriga upplupna intäkter		483	182
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>		<i>14 281</i>	<i>13 205</i>
Avräkning med statsverket	14		
Avräkning med statsverket			- 2 223
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		9 370	17 590
SUMMA TILLGÅNGAR		55 340	56 944

KAPITAL OCH SKULDER		2007-12-31	2006-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital	15	83	30
Donationskapital	16	928	818
Balanserad kapitalförändring	17	10 195	10 932
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		- 513	- 736
<i>Summa myndighetskapital</i>		<i>10 693</i>	<i>11 043</i>
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	18	0	13
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	19	16 968	13 821
Skulder till andra myndigheter		3 356	4 064
Leverantörsskulder		7 365	9 485
Övriga skulder		1 966	4 280
<i>Summa skulder m.m.</i>		<i>29 655</i>	<i>31 649</i>
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	20	6 756	6 671
Oförbrukade bidrag		8 236	7 558
Övriga förutbetalda intäkter			10
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>		<i>14 992</i>	<i>14 239</i>
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		55 340	56 944
ANSVARSFÖRBINDELSER			
Statliga garantier för lån och krediter		Inga	Inga
Övriga ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Politikområde Kulturpolitik						
28:27.6 Statens maritima museer		2 223	99 422	101 645	-101 645	
förvaltningskostnader						
(ramanslag)						

Finansiella villkor

28:27.6

Utöver tilldelat belopp under anslaget får SMM disponera en anslagskredit

Villkor

2 983

Utfall

0

SMM har tillgång till en kredit på räntekontot i Riksgäldskontoret

16 842

0

SMM disponerar under budgetåret en låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten

32 000

16 968

2007

12 612

2006

14 512

Anslagsposten får användas till lokalkostnader för Vasamuseet samt för bevarande arbetet med regalskeppet Vasa.

Tilläggsupplysningar och noter

ORGANISATION

Statens maritima museer (SMM) har en organisation som är funktionsindeldad och består av de tre museerna samt samlings-, förmedlings-, kulturmiljö- och informationsavdelning. Avdelningarna arbetar mot alla tre museerna. Det innebär att kostnaderna för verksamheten vid Vasamuseet är beräknad utifrån myndighetens samtliga kostnader.

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGS-PRINCIPER

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordning (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag.

SMM:s redovisning följer god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) allmänna råd till 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2008-01-10) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när årsredovisningen upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder. Fordringar och skulder i utländsk valuta har tagits upp till balansdagens kurs. Som periodavgränsningspost bokförs händelser med belopp överstigande 10 tkr.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt utgörande en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 10 tkr klassificeras även som anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen beräknas utifrån den månad då tillgången tas i bruk.

SMM tillämpar som grundregel följande avskrivningstider:

- datorer och kopiatorer, 3 år
- projektorer, kameror, bilar, räddningsutrustning, kontorsmaskiner samt möbler, 5 år
- kulturtillgångar skrivs ej av

I vissa fall görs avsteg från grundreglen då en individuell bedömning ger annan avskrivningstid. För övriga anläggningar görs en individuell bedömning från fall till fall.

Värdering av varulager

Varulagret är värdet till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Avdrag för bedömd faktisk inkurans har gjorts.

Brytdag

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till och med 2008-01-10

UPPGIFTER OM SJUKFRÅNVARON

Uppgifter om sjukfrånvaron enligt 7 kap 3 § Förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605).

Sjukfrånvaro i procent	2007	2006
Totalt	4,47	3,51
Andel långtidssjukskrivna (60 dgr eller mer)	52,24	51,18
Kvinnor	4,00	2,85
Män	4,84	4,03
Anställda - 29 år	0,85	1,48
Anställda 30 - 49 år	4,35	3,74
Anställda 50 år -	5,17	3,53

En av anledningarna till att sjukfrånvaron har ökat är att SMM aktivt jobbat med att hitta den dolda frånvaron.

UPPGIFTER OM STYRELSEN

Uppgifter om styrelsen enligt 7 kap 2 § Förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605)

I beloppet ingår ersättningar till styrelseledamöter och ledande befattningshavare. Styrelseuppdrag (utöver SMM) i aktiebolag och statliga myndigheter anges med *kursiv* stil.

Styrelsen	2007	2006
Anders Lindström, ordförande <i>styrelseordförande i Fora AB</i>	33	33
Berit Blomqvist fr.o.m. 2006-07-01 <i>styrelseledamot i Sveriges Skeppsmäklares Service AB</i> <i>styrelseledamot i World Report Sweden AB</i>	10	4
Cajsa Engström fr.o.m. 2006-07-01	10	2
Claes Hultling <i>Styrelseledamot i Claes Hultling AB</i> <i>Styrelseledamot i Spinalis Prod. AB</i>	8	6
Lena Landström	10	8
Karin Lundberg	8	6
Birgitta Möller	12	8
Tommy Åsman fr.o.m. 2006-07-01	8	4
Ledande befattningshavare		
Robert Olsson, överintendent fr.o.m. 2006-02-01	786	694

NOTER

Belopp i tkr där annat ej anges.

Belopp som anges inom parentes avser föregående år.

Marinmuseum förkortas MM, Sjöhistoriska museet SM och Vasamuseet VM.

Not 1	Intäkter av anslag	2007	2006
	Intäkter av anslag har använts för VM avseende lokalkostnader	10 612	12 512
	Intäkter av anslag har använts för bevarande arbetet avseende Vasa	2 000	2 000
	Övriga intäkter av anslag	88 981	89 228
		101 593	103 740
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2007	2006
	<i>Intäkter av avgifter enl 4§ avgiftsförordningen</i>		
	Lokalhyra	2 387	2 085
	Båthyra	11	14
	Konsulttjänster	0	18
	Övriga 4§ intäkter	219	744
	Summa	2 617	2 861
	Entreér och visningar	62 224	54 712
	Butiksförsäljning	17 400	16 229
	Konferensverksamhet	450	644
	Övrig publik verksamhet varav 420 tkr avser verksamhet riktad mot barn	500	
	Övrigt	1 809	2 897
		85 000	77 343
	4§ intäkter i förhållande till totala kostnader:	1,3%	1,4%
Not 3	Intäkter av bidrag	2007	2006
	Länsarbetsnämnden	3 197	3 574
	Föreningen Sveriges sjöfartsmuseum	5 369	4 176
	Statens kulturråd	3 259	2 243
	Föreningen Marinmusei vänner	1 200	0
	Kammarkollegiet	900	0
	Övriga bidragsintäkter	5 943	4 831
		19 868	14 824
Not 4	Finansiella intäkter	2007	2006
	- Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	474	453
	- Realiserade kursvinster	334	262
	- Övriga finansiella intäkter	3	1
		811	716

Not 5	Kostnader för personal	2007	2006
	Lönekostnad exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremie och andra avgifter enl lag och avtal	60 165	55 887
	Övriga personalkostnader	29 456	26 749
		89 621	82 636
Not 6	Övriga driftkostnader	2007	2006
	Ökningen beror framförallt på underhåll av fullriggaren Jarramas.	50 792	48 930
Not 7	Finansiella kostnader	2007	2006
	Ränta lån RGK	486	294
	Ränta räntekonto RGK		0
	Övriga finansiella kostnader	67	36
		553	330
Not 8	Avskrivningar och nedskrivningar	2007	2006
	Förändringen beror på ökning av anläggningarna.	6 943	5 766
Not 9	Årets kapitalförändring		
	Kapitalförändringen visar dels resultatet av VM:s uppdragsverksamhet dels skillnaden mellan poster som anslagsavräknats, men inte redovisats som intäkt/kostnad och poster som endast redovisats som intäkt/kostnad, men inte anslagsavräknats.		
		2007	2006
	Avgiftsfinansierad verksamhet VM	-1 107	-41
	Periodiseringar	594	-695
		-513	-736
Not 10	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2007	2006
	Ingående anskaffningsvärde	9 044	6 637
	Årets anskaffningar	1 360	2 407
	Ackumulerat anskaffningsvärde	10 404	9 044
	Ingående avskrivningar	-3 987	-3 025
	Årets avskrivningar	-1 232	-962
	Ackumulerade avskrivningar	-5 219	-3 987
	Bokfört värde	5 185	5 057

Not 11	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2007	2006
	Ingående anskaffningsvärde	50 263	45 964
	Årets anskaffningar	8 764	4 597
	Årets utrangering	-6 256	-298
	Akkumulerat anskaffningsvärde	52 771	50 263
	Ingående avskrivningar	-38 504	-33 969
	Årets avskrivningar	-5 711	-4 794
	Årets utrangering	6 256	259
	Akkumulerade avskrivningar	-37 959	-38 504
	Bokfört värde	14 812	11 759
Not 12	Pågående nyanläggningar	2007	2006
	Avser uppbyggnad av nytt skeppshallsljus i Vasamuseet.	2 821	0
Not 13	Periodavgränsningsposter	2007	2006
	Förutbetalda hyror	12 900	12 246
	Övriga förutbetalda kostnader / upplupna intäkter	1 381	959
		14 281	13 205
Not 14	Avräkning med statsverket	2007	2006
	<i>Ingående balans</i>	-2 223	-3 101
	<i>Avräknat mot statsbudgeten:</i>		
	- Anslag	101 645	103 740
	<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning:</i>		
	- Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-99 422	-102 862
	<i>Utgående balans</i>	0	-2 223
Not 15	Statskapital	2007	2006
	Ingående balans	30	30
	Årets anskaffning av kulturtillgångar anslagsfinansierade	53	0
	Utgående balans	83	30
Not 16	Donationskapital		
	Ingående balans	818	798
	Årets anskaffning av kulturtillgångar bidragsfinansierade	110	20
	Utgående balans	928	818
	Donationerna är från Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm		

Not 17	Balanserad kapitalförändring	2007	2006
	Avgiftsfinansierad verksamhet	13 022	13 063
	Periodiseringar	-2 827	-2 131
		10 195	10 932
Not 18	Avsättningar för pensioner	2007	2006
	Ingående avsättning	13	172
	Årets pensionskostnad	0	1
	Årets pensionsutbetalningar	-13	-160
	Utgående avsättning	0	13
Not 19	Lån i Riksgäldskontoret	2007	2006
	Beviljad låneram	32 000	32 600
	Ingående balans	13 821	12 413
	Under året nyupptagna lån	9 960	6 549
	Årets amorteringar	-6 813	-5 141
	Utgående balans	16 968	13 821
Not 20	Periodavgränsningsposter	2007	2006
	Semesterlöneskuld	5 621	5 774
	Bidrag från statliga givare	2 274	2 482
	Bidrag från icke statliga givare	5 961	5 075
	Övriga periodavgränsningsposter	1 136	908
		14 992	14 239

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Avser (tkr)	2007	2006	2005	2004	2003
Låneram hos Riksgäldskontoret					
<i>Beviljad i regleringsbrev</i>	32 000	32 600	37 000	37 000	31 000
<i>Utnyttjad</i>	16 968	13 821	12 413	16 088	19 841
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
<i>Beviljad i regleringsbrev</i>	16 842	16 842	16 842	17 152	15 919
<i>Maximalt utnyttjad</i>	249	0	4 040	15 386	13 095
Räntekonto hos Riksgäldskontoret					
<i>Ränteintäkter</i>	474	453	210	46	114
<i>Räntekostnader</i>	0	0	4	101	36
Avgiftsintäkter					
<i>Budget enligt regleringsbrev (disponeras)</i>	77 956	65 000	58 794	60 700	52 350
<i>- avg.intäkter som disp. av myndigheten</i>	85 000	77 343	74 087	65 802	61 538
Anslagskredit, anslag 28:28.6 Centrala museer: Myndigheter					
<i>Beviljad i regleringsbrev</i>	2 983	3 176	0	2 998	1 412
<i>Utnyttjad</i>	0	0	0	0	0
Utgående reservation/anslagssparande					
<i>Anslagssparande</i>	0	2 223	3 101	0	0
<i>Varav intecknat belopp för framtida åtaganden</i>		2 223	3 101	0	612
Antal årsarbetskrafter totalt	175	167	152	163	157
Medelantalet anställda totalt	189	188	159	165	174
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 145	1 145	1 157	1 036	1 086
Balanserad kapitalförändring	10 195	10 931	5 152	443	2 032
Årets kapitalförändring	-513	-736	5 779	4 709	-1 589

Omslagets bilder:

1. Utställningen *Tintin till Sjöss* öppnades på Sjöhistoriska museet 26 maj 2007.
© HERGÉ-MOULINSART 2007
2. Modellen av Vasa i skala 1:10 målas enligt färgforskningens resultat. Under våren 2008 kommer besökarna för första gången att kunna se *Vasas* färgprakt i sin helhet.
Foto: Karolina Kristensson/SMM.
3. Inflyttning i nya föremålsmagasinet i Karlskrona. Foto: Martin Magnusson/SMM.
4. Danska galjonsfigurer renoveras på Marinmuseum. Foto: Joakim Johansson/SMM.
5. Marinmuseum firar 10-årsjubileum i augusti 2007 med roddtävling.
Foto: Anneli Karlsson/SMM
6. Isbrytaren *Sankt Erik* på passagerartur under *Tall Ships Races* i Stockholm.
Foto: Karolina Kristensson/SMM.
7. Maria Sandström, Vasamuseet, organiserar kaffeservering i isbrytaren *Sankt Eriks* byssa. Foto: Karolina Kristensson/SMM.

Layout (omslag och inlaga): Ulrika Djerw/SMM

Statens maritima museer
Box 48
371 21 Karlskrona
Tfn: 0455-35 93 00

Box 27131
102 52 Stockholm
Tfn: 08-519 549 00

www.maritima.se